

4.2.11

32b (תנו רבנן) → 33b (בכלי מאוס)

(1) ואיש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמשתו עליו ונתן לכהן את הקדש: ויקרא כב, יד
 (2) נפש כי תמעל מעל וחסאה בשגגה מקדשי ה' והביא את אשמו לה' איל תמים מן הצאן בערך כסף שקלים בשקל הקדש לאשם: ויקרא ה, טו
 (3) ראשית דגןך תירשך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן לו: דברים יח, ד
 (4) בגזרת עירין פתגמא ומאמר קדישין שאלתא... דנאל ד, יד

- I. אבא שאול v. חכמים: minimum amount of תרומה creating financial liability
- a. כזית (amount), based on **כי יאכל** (v. 1)
 - i. מזיק כי יאכל teaches that only eating generates חיוב, not מזיק
 - b. שווה פרוטה: אבא שאול – based on **ונתן**
 - i. חכמים teaches that it must be something that *could* be קודש
 - c.: משנה זג: – if someone eats less than תרומה, pays קרן but not חומש
 - i. Query: if it is ש"פ, should pay with חומש; if less than ש"פ, should pay nothing
 - ii. Answer: must be ש"פ; nonetheless, must *also* be a כזית to generate liability for חומש
 - iii. Comment (students to ר"פ): this משנה cannot be authored by אבא שאול – he would argue for full liability at ש"פ
 1. Response (ר"פ): could be אבא שאול – he may require *both* כזית as well as ש"פ
 2. Challenge: ברייתא – אבא שאול ruled that there is no חיוב תשלומין if less than ש"פ
 - a) To which חכמים answered: only meaningful re: מעילה; for תרומה, not liable *until* there is כזית
 - i. But: if אבא שאול requires both, should have stated "once it has כזית..."
 3. ר"פ retracted; from ברייתא invoking ק"ו מעילה – בשוגג (v. 2; חמור which is חמור – no liability במזיד)
 - a) switch: מעילה is more חמור, because it carries מב"ש for less than כזית
 - b) Challenge: only רבי accepts במעילה and his threshold is כזית
 - i. ר"פ's defense: perhaps רבי accepts אבא שאול (must hold liable with less than כזית)
 - ii. Alternate defenses: other איסורים require intent of some sort (מתכוין or not מתעסק)
- II. Quote from ברייתא (above): תרומה separated as חמץ is not תרומה (thus limiting our משנה to והחמיצה) (הפריש תרומה והחמיצה)
- a. Source: v. 3 – תתן לו; must be edible when separated
 - i. Challenge: תרומה טמאה is a valid הפרשה *post facto*
 - ii. Answer: תרומה טמאה was, at one point, valid (היתה לה שעת הכושר)
 1. Challenge: so did חמץ (before midday)
 2. Answer: became חמץ while in the ground (not yet accessible to תרומה)
 3. Alternate answer: תרומה is מתיר for the remainder (שיריים)
- III. ר' יוחנן and ר' חסדא re: juice inside of טמא fruit
- a. ר' יוחנן: if he stomps them as less than כביצה, even the wine may be used for נסכים
 - i. He must maintain: that the juice is "contained" in the fruit (מיפקד פקידי)
 - ii. Challenge: let him use a כביצה – we allow the juice of כביצה grapes squeezed by a מת
 1. Answer: that is only allowed בדיעבד; לכתחילה, we disallow as a גזירה
 - b. ר' חסדא: holds the juices are absorbed in the fruit (מיבלע בליעי)
 - i. Challenge: juices squeezed by a מת טמא are allowed if כביצה
 1. Answer: those grapes were not טמאה
 2. Proof: our ברייתא (above) – ר"ע/ריב"נ – ר"ע compares חמץ תרומת to שנטמאו תרומת ענבים
 - a) Comparison: they have no היתר אכילה
 - b) But if: per ר' יוחנן, they have a היתר אכילה (less than כביצה)
 - i. Answer (רבא): not allowed to keep them around out of concern they may be eaten
 1. Challenge (אב"י): we allow תרומה טמאה to be kept around (bread, oil)
 2. Defense (רבא): we remove the concern by throwing the bread in fire
 - a. And: by placing oil in a dirty container (neither will be eaten)